

Przeгляд Wydarzeń

w gminie Ruda-Huta

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

MARZEC 2018 nr 1 (49) ISSN 16897943

Z okazji Świąt Zmartwychwstania Pańskiego składamy najserdeczniejsze życzenia spokoju i radości, miłych spotkań w gronie rodziny i przyjaciół oraz nadziei w życiu i wiary w dobro. Zdrowych, wesołych, pogodnych, wolnych od trosk i prawdziwie wiosennych Świąt Wielkanocnych życzą

Piotr Śliwa
Przewodniczący Rady
Gminy Ruda-Huta

Kazimierz Smal
Wójt Gminy Ruda-Huta

1000-LECIE

pobytu Bolesława Chrobrego w Hniszowie
oraz bitwy pod Gródkiem nad Bugiem

Radni podjęli uchwałę w sprawie współdziałania z gminą Hrubieszów

25 stycznia 2018 r. odbyła się wspólna sesja Rady Gminy Ruda-Huta i Rady Gminy Hrubieszów. Radni podjęli uchwały w sprawie współdziałania obu gmin w dziedzinie kultury, oświaty, sportu i turystyki oraz historii i tradycji społeczności lokalnych. - str.2.

Gmina Ruda-Huta na 6. miejscu w Polsce w rankingu ZPP

Gmina Ruda-Huta po raz kolejny znalazła się w czołówce rankingu Związku Powiatów Polskich zajmując 6. miejsce w kategorii gmin wiejskich za 2017 rok oraz 4. w rankingu energii odnawialnej. - str. 2.

GMIN
2017

Radni podjęli uchwałę w sprawie współdziałania z gminą Hrubieszów

25 stycznia 2018 r. odbyła się wspólna sesja Rady Gminy Ruda-Huta i Rady Gminy Hrubieszów. Radni podjęli uchwały w sprawie współdziałania obu gmin w dziedzinie kultury, oświaty, sportu i turystyki oraz historii i tradycji społeczności lokalnych.

Realizując podjęte uchwały wójt gminy Ruda-Huta **Kazimierz Smal** i wójt gminy Hrubieszów **Jan Mołodecki** podpisali porozumienie o współdziałaniu, które przewiduje m.in. wspólne obchody jubileuszu

1000-lecia pobytu Bolesława Chrobrego na terenie gminy Ruda-Huta oraz bitwy pod Gródkiem nad Bugiem. Wójtowie omówili zasady współdziałania pomiędzy samorządami, przedstawili także kalendarze zaplanowanych wydarzeń na 2018 rok. Dyrektor Muzeum w Hrubieszowie **Bartłomiej Bartecki** przedstawił zarys historii bitwy nad Bugiem, której rekonstrukcja odbędzie się 22 lipca br. Regionalista z Rudy-Huty **Antoni Franecki** opowiedział o elementach wspólnej historii obu gmin. Sesje obu rad gmin uświetniła występem poświęconym Bolesławowi Chrobremu hrubieszowska młodzież.

Paweł Maśluch

Gmina Ruda-Huta na 6. miejscu w Polsce w rankingu ZPP

Gmina Ruda-Huta po raz kolejny znalazła się w czołówce rankingu Związku Powiatów Polskich zajmując 6. miejsce w kategorii gmin wiejskich za 2017 rok oraz 4. w rankingu energii odnawialnej.

Warto podkreślić, że w kategorii gmin wiejskich jest największa konkurencja, gdyż startuje w niej aż 1 548 jednostek samorządu terytorialnego (dla porównania, w kategorii miast na prawach powiatu tylko 66).

Całoroczna praca samorządu gminy Ruda-Huta pozwoliła uzyskać dodatkowe 740 punktów rankingowych. Przyczyniło się do tego pozyskanie środków zewnętrznych na przebudowę i modernizację Biblioteki Publicznej Gminy Ruda-Huta, a także szkolenia podnoszące kompetencje zawodowe nauczycieli i pracowników Szkoły Podstawowej w Rudzie-Hucie.

W rankingu Związku Powiatów Polskich eksperci oceniają samorządy biorąc pod uwagę aż 80 różnorodnych kryteriów, m.in.: pozyskiwanie środków na inwestycje, ułatwienia dla mieszkańców, podnoszenie kwalifikacji pracowników jednostek, działania proekologiczne, promowanie sportu i kultury. Ze względu na tak szeroki aspekt ocenianych działań, uzyskanie wysokiego miejsca w rankingu wymaga ciągłej pracy i zaangażowania w realizowaniu zadań ze strony zarówno władz jak i pracowników JST oraz uczestnictwa ogółu mieszkańców.

Uroczyste wręczenie dyplomów i nagród odbędzie się podczas XXIII Zgromadzenia Ogólnego ZPP w dniach 10-11 kwietnia 2018 r. w Warszawie.

Andrzej Niemiec

Zebranie Gminnego Koła Emerytów, Rencistów i Inwalidów

1 marca 2018 r. odbyło się walne zebranie sprawozdawczo-wyborcze członków Gminnego Koła Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Rudzie-Hucie.

Podczas spotkania przedstawiono sprawozdanie z działalności za ubiegłą kadencję. Następnie w jawnym głosowaniu dokonano wyboru nowego składu zarządu. Przewodniczącą na kolejną kadencję oraz delegatą na Zjazd Oddziału Okręgowego została **Stanisława Gmitruk**, wiceprzewodniczącą **Kazimiera Lipińska**, skarbnikiem **Wiesława Barańska**, sekretarzem **Regina Tworek**. Ponadto poruszono sprawy bieżące i skierowano dwa wnioski do Oddziału Okręgowego w Chełmie.

W spotkaniu, oprócz członków koła, uczestniczyli: członek Zarządu Oddziału Okręgowego w Chełmie **Antoni Mroczek** i zastępca Wójta Gminy Ruda-Huta **Jarosław Walczuk**, którzy złożyli zarządowi gratulacje oraz życzyli dalszej owocnej pracy.

Regina Tworek

Ogłoszenie!

W okolicy mostu kolejowego na Uherce tzw. żelaznego w Rudzie znajduje się grób. Osoby, które znają historie tego grobu, chciałyby i mogłyby ją opowiedzieć, proszone są o kontakt osobisty, telefoniczny lub e-mailowy z pracownikami Biblioteki Publicznej Gminy Ruda-Huta.

tel. 82 568 60 71

e-mail: biblioteka@ruda-huta.pl

Zebrania sprawozdawcze OSP

Na przełomie stycznia i lutego 2018 r. odbyły się zebrania sprawozdawcze Ochotniczych Straży Pożarnej Leśniczówka, Ruda i Żalin.

27 stycznia 2018 r. druhowie OSP Leśniczówka po wysłuchaniu sprawozdań z działalności jednostki w 2017 roku przedstawionych przez prezesa OSP druha **Pawła Gałkowskiego** oraz sekretarza jednostki druha **Jerzego Brzozowskiego**, na wniosek Komisji Rewizyjnej, jednogłośnie udzielili absolutorium Zarządowi.

Zebranie nadało tytuł „Honorowego Prezesa Ochotniczej Straży Pożarnej Leśniczówka” druhowi **Zbigniewowi Witkowskiemu**, długoletniemu Prezesowi tej jednostki. Szeregi jednostki zasilili nowi druhowie, wśród nich druh **Zbigniew Raźniewski**. Członkowie OSP Leśniczówka odebrali legitymacje członkowskie i złożyli uroczyste ślubowanie. Prezes zarządu Oddziału Powiatowego Związku OSP w Chełmie druh **Kazimierz Smal** oraz komendant miejski

PSP w Chełmie bryg. **Zbigniew Raźniewski** wręczyli odznaczenia druhom: **Marcinowi Kowalowi**, **Karolowi Grzywnie**, **Adamowi Turkowi** oraz **Radosławowi Szachunowi**. Zebranie uchwaliło plan pracy Zarządu i działalności jednostki na 2018 rok, w którym przypada jubileusz 55-lecia jej powstania.

3 lutego 2018 roku druhowie z jednostki OSP w Rudzie, po wysłuchaniu sprawozdań z działalności oraz finansowego, na wniosek Komisji Rewizyjnej, jednogłośnie udzielili absolutorium Zarządowi jednostki. Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej w Chełmie w ciepłych słowach podziękował strażakom za udaną współpracę. Szeregi jednostki zasilili nowi członkowie: **Paweł Szalewicz**, **Patryk Małecki** oraz **Artur Polak**.

10 lutego 2018 r. druhowie OSP Żalin, po wysłuchaniu sprawozdań i obejrzeniu prezentacji multimedialnej z działalności operacyjnej jednostki, na wniosek Komisji Rewizyjnej, jednogłośnie udzielili absolutorium Zarządowi jednostki. Do szeregów jednostki wstąpili nowi druhowie: **Łukasz Kościelecki** i **Arkadiusz Baj**.

Wójt **Kazimierz Smal** podziękował strażakom za codzienną służbę na rzecz ratowania życia i mienia, ofiarności oraz aktywności jednostek w różnych sferach życia społecznego. Słowa uznania skierował do księdza **Łukasza Boguty**, który inspiruje wiele działań OSP.

W zebraniach uczestniczyli: wójt gminy Ruda-Huta, jednocześnie Prezes Zarządu Oddziału Powiatowego Związku OSP RP w Chełmie **Kazimierz Smal**, komendant miejski Państwowej Straży Pożarnej w Chełmie bryg. **Zbigniew Raźniewski**, przedstawiciel Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Chełmie naczelnik Wydziału Logistycznego bryg. **Remigiusz Kwacz**, kapelan strażaków ks. **Łukasz Boguta**, zastępca komendanta Placówki SG w Woli Uhruskiej mjr **Sławomir Janiszewski**, przedstawiciel policji, dzielnicowy gm. Ruda-Huta **Dariusz Jaszcz**, radny Rady Powiatu w Chełmie **Marek Słupczyński** oraz zastępca wójta **Jarosław Walczuk**.

Ewa Huzar

Jarzębina Czerwona na 43. Międzywojewódzkim Sejmiku Wiejskich Zespołów Teatralnych

3 lutego 2018 r. zespół „Jarzębina Czerwona” z Rudki otrzymał specjalne podziękowanie za występ na 43. Międzywojewódzkim Sejmiku Wiejskich Zespołów Teatralnych w Tarnogrodzie.

Na scenie Tarnogrodzkiego Ośrodka Kultury swoje umiejętności aktorskie zaprezentowało 14 zespołów teatralnych reprezentujących województwa: lubelskie, małopolskie, podkarpackie oraz mazowieckie. Zespół „Jarzębina Czerwona” otrzymał specjalne podziękowanie za widowisko *Środoposcie*, które było tysięcznym sejmikowym spektaklem w Tarnogrodzie.

Występy oceniała czteroosobowa Rada Artystyczna, w skład której wchodził: prof. **Lech Śliwonik**, prof. **Piotr Dahlig**, dr hab. **Katarzyna Smyk**, dr hab. **Edward Wojtaszek**. Celem sejmiku jest prezentacja i ocena aktualnego stanu ruchu teatralnego w środowisku wiejskim oraz ochrona tradycji ludowych polskiej wsi.

Barbara Humeniuk

Teatr OKO w Kraśniku

2 i 3 grudnia 2017 r. najmłodsza grupa Teatru OKO uczestniczyła w VIII Kraśnickich Spotkaniach Teatralnych, gdzie zaprezentowała spektakl „Jednostka”.

OKO wzięło udział w warsztatach lalkarskich i teatralnych. Młodzi aktorzy również okazję poznać członków innych grup oraz ich dorobek. Organizatorami było Centrum Kultury i Promocji w Kraśniku oraz Teatr Plaster z opiekunem **Moniką Nitkiewicz**.

Marcin Nawrocki

Wycieczka do Warszawy

3-4 lutego 2018 r. dzieci i młodzież z terenu gminy Ruda-Huta wzięły udział w wycieczce do Warszawy.

Pierwszego dnia podczas spaceru po stolicy oprowadził i zapoznał z jej historią opiekun i nauczyciel Szkoły Podstawowej w Rudzie-Hucie **Krzysztof Opas**. Uczestnicy obejrzeli takie miejsca jak: Pałac Prezydencki, Uniwersytet Warszawski, Pałac Czetwertyńskich-Uruskich,

pomnik Mikołaja Kopernika, Grób Nieznanego Żołnierza, Ogród Saski oraz Pałac Kultury i Nauki. Jedną z atrakcji drugiego dnia wycieczki było zwiedzenie Centrum Nauki Kopernik, gdzie uczestnicy spędzili kilka godzin na poznawaniu różnych obliczy nauki poprzez zabawę. W planetarium zobaczyli film „Ziemia, Księżyc, Słońce”. Kolejnym punktem wycieczki było Muzeum Powstania Warszawskiego, gdzie przewodnik przedstawił historię powstania warszawskiego posługując się przy tym zgromadzonymi eksponatami.

Organizatorami wycieczki byli: Gminny Ośrodek Kultury w Rudzie-Hucie oraz Szkoła Podstawowa w Rudzie-Hucie.

Marcin Nawrocki

Ferie 2018

W czasie tegorocznych ferii zimowych dzieci i młodzież z gminy Ruda-Huta miały możliwość korzystania z wielu atrakcji przygotowanych przez Gminny Ośrodek Kultury w Rudzie-Hucie.

31 stycznia 2018 r. zorganizowano dzieciom wyjazd do chełmskiego kina „Zorza” na film animowany w technologii 3D pt. „Fernando”. W wyjeździe wzięło udział trzydzieścioro dzieci. Po projekcji bajki, z inicjatywą uczestników wycieczki, wszyscy udali się na ciepły posiłek do restauracji McDonald's.

1 lutego 2018 r. w Domu Kultury w Żalinie zawodowy kucharz **Łukasz Walczuk** przeprowadził warsztaty kulinarne. Uczestnicy warsztatów mieli za zadanie wykonać kolorowe naleśniki z owocami oraz wiatraczki z ciasta francuskiego nadezwane nutellą i owocami. W zajęciach wzięło udział 17 dzieci: **Piotrek Paciejewski, Sandra Szakuła, Michał Nadolski, Gabriel Nadolski, Szymon Skimina, Jakub Borodej, Wojtek Walczuk, Róża Walczuk, Ania Walczuk, Jasio Walczuk, Karolina Walczuk, Wiktoria Walczuk, Iga Tarnowska, Nikola Bondaruk, Joanna Fas, Krzysztof Fas, Oliwier Kotowski.**

1 lutego 2018 r. w miejscowości Borowica odbyło się szkolenie strzeleckie oraz wewnętrzny konkurs strzelecki, na którym członkowie sekcji Krav Maga Żalin oraz Krav Maga Świerże mieli okazję sprawdzić swoją celność. Całość szkolenia odbyła się na obiekcie i pod okiem instruktorów z Krasnostawskiego Stowarzyszenia Strzeleckiego „Patron”. Konkurs przeprowadzony był na karabinkach bocznego zapłonu

– KBKS. Studenci oddawali 10 strzałów do tarcz w dwóch turach, na 25 oraz 50 metrów. Ilość punktów na koniec była sumowana. Najwięcej punktów zdobyli: **Patryk Połajdowicz** - 155 pkt, **Izabela Obcarska** - 147 pkt, **Przemysław Mazur** - 140 pkt. Dodatkową atrakcją szkolenia była możliwość oddania kilku strzałów z karabinu centralnego zapłonu - Colt M4 ar-15, co pozwoliło uczestnikom poczuć się oraz odrzut broni strzelającej prawdziwą, bojową amunicją kaliber 5.56 mm. Po udanym strzelaniu młodzież spędziła jeszcze trochę czasu przy ognisku, omawiając wyniki zawodów oraz posilając się pieczoną kielbaską.

6 lutego 2018 r. dzieci spędziły bardzo aktywnie czas na lodowisku w Chełmie. Po dwóch godzinach przebywania na świeżym powietrzu, wszyscy udali się na ciepły posiłek do restauracji McDonald's.

7 lutego 2018 r. zorganizowano wyjazd dla dzieci do Chełmskiego Domu Kultury na bajkę z sensem pt.: „A niech to gęś kopnie” w wykonaniu Teatru Ziemi Chełmskiej. W wyjeździe wzięło udział dwadzieścioro jeden dzieci.

8 lutego 2018 r. w Domu Kultury w Rudzie-Kolonii odbyły się po raz drugi warsztaty kulinarne, które zostały przeprowadzone przez zawodowego kucharza Łukasza Walczuka. Uczestnicy warsztatów pod czujnym okiem mistrza, mieli za zadanie wykonać kakaowe naleśniki, które zostały udekorowane owocami oraz nutellą. Tego samego dnia dzieci uczestniczyły w przygotowywaniu pączków i chrustu na tłusty czwartek pod okiem pań z Koła Gospodyń Wiejskich „Rzykantki”. W zajęciach wzięło udział 15 dzieci: **Sandra Szakuła, Nikola Guzewska, Maja Bierut, Natalia Mazurek, Wiktoria Mazurek, Martyna Hawryluk, Aleksandra Mazurek, Kinga Panas, Filip Hernik, Paulina Głaz, Zuzanna Dec, Julia Skrzypiec, Julia Oziębło, Emilka Lewczuk, Joanna Sawicz, Mateusz Matejuk.**

Iwona Matejuk

XXII Konkurs Recytatorski w Rudzie-Hucie

10 grudnia 2017 r. w Szkole Podstawowej w Rudzie-Hucie odbył się XXII Konkurs Recytatorski dla dzieci i młodzieży poświęcony twórczości Józefa Czechowicza oraz Bolesława Leśmiana.

W konkursie zorganizowanym przez Gminny Ośrodek Kultury w Rudzie-Hucie udział wzięło 35 uczestników w trzech kategoriach wiekowych. Komisja w składzie: przewodnicząca **Agnieszka Polak, Bogusława Smal, Monika Koziej i Adam Sokolnicki** doceniając wysoki poziom prezentowanych przez uczniów utworów przyznała nagrody: kategoria wiekowa 7-9 lat: Grand Prix otrzymał – **Jakub Zwierzyński**, I m-ce: **Patrycja Zawiślańska i Tomasz Sadowski**, II m-ce: **Wiktor Juściński i Julia Suszczyk**, III m-ce: **Dominika Szarpak i Wiktoria Gierczak**. Wyróżnienia: **Magdalena Stolarczyk, Adrian Skrochocki, Roksana Sawicka** oraz **Kinga Panas**. Kategoria wiekowa 10-12 lat: I m-ce: **Kacper Jachymczak**, II m-ce: **Kacper Guz**, III m-ce: **Dominika Zawiślańska i Anna Kozłowska**. Wyróżnienia: **Małgorzata Grzeluk, Łukasz Grzeluk, Kornelia Mikulska, Dagmara Werema**. Kategoria wiekowa 13-16 lat: I m-ce: **Kinga Anasiewicz**, II m-ce: **Krzystian Krawczyński**, III m-ce **Daria Przymirska i Dominika Bartoszek**.

W przerwie na obrady jury czas zgromadzonej publiczności umilił koncert zespołu Klaus Trzaska Band.

Iwona Matejuk

Teatralne Piątki 011 i 012

W każdy ostatni piątek miesiąca w Gminnym Ośrodku Kultury w Rudzie-Kolonii odbywają się Teatralne Piątki.

26 stycznia 2018 r. wystąpił Teatr OKO ze spektaklem pt. „Zapałka” w reżyserii **Marcina Woszczewskiego**. W rolach głównych wystąpili **Paulina Dąbrowska** i **Marcin Nawrocki**. „Zapałka” to nietypowa propozycja w repertuarze Teatru OKO, nakłania do myślenia o tym jak bardzo ważne w życiu człowieka są uczucia: miłość, przyjaźń, obecność drugiej osoby oraz umiejętność wspólnego rozwiązywania problemów.

23 lutego 2018 r. Ośrodek Kultury gościł **Mirosława Majewskiego**, który zaprezentował spektakl pt. „Ja jestem Żyd z Wesela” w reżyserii **Sebastiana Jakimiuka**.

Jest to adaptacja opowiadania Romana Brandstaettera pod tym samym tytułem. Hirsz Singer – karczmarz z Bronowic Małych, opowiada jakie konsekwencje miało dla niego opisanie przez Stanisława Wyspiańskiego wesela Lucjana Rydla. Roman Brandstaetter w swym

opowiadaniu przekazuje problemy, jakimi rzekomo Hirsz Singer podzielił się z doktorem Waschutzem, adwokatem z Krakowa.

Słodkie poczęstunki po spektaklach przygotowały koła gospodyń z Rudy i Żalina.

Marcin Nawrocki

Kiermasz świąteczny

W dniach 13 i 14 grudnia 2017 r. w sali narad przy ul. Targowej 6 w Rudzie-Hucie odbył się kiermasz bożonarodzeniowy zorganizowany przez Gminny Ośrodek Kultury w Rudzie-Hucie.

Wystawcy przygotowali na tę okazję m.in.: stroiki i ozdoby świąteczne, biżuterię, pierniki, dekoracje, upominki, rzeźby w drewnie. Oferowane artykuły cieszyły się dużym zainteresowaniem licznie przybyłych mieszkańców. Swoje wyroby prezentowali: KGW Ryzykanki, KGiGW Żalin, **Andrzej Suchocki**, **Rafał Jankowski**, **Beata Chwaleba**, **Zofia Paradowska**, **Dariusz Marcinia** - Laser Story i GOK Ruda-Huta.

Organizatorem był Gminny Ośrodek Kultury w Rudzie-Hucie.

Iwona Matejuk

Wieczór Kolęd i Pastorałek

28 stycznia 2018 r. w Szkole Podstawowej w Rudzie-Hucie odbył się „Wieczór Kolęd i Pastorałek”. Podczas koncertu publiczność wysłuchała pieśni bożonarodzeniowych w wykonaniu polskich i ukraińskich zespołów muzycznych oraz solistów.

Gminę Ruda-Huta reprezentowali: **Lucyna Gaik**, zespoły ludowe „Bokoryna” z Żalina, „Akord” z Rudy-Huty i „Jarzębina Czerwona” z Rudki, uczniowie SP w Rudzie-Hucie oraz członek grup „Vox” i „Rdza” **Mariusz Matera**. Gościnnie wystąpiły zespoły: „Na Jeden Raz” z Mienian (gm. Hrubieszów), ukraiński „Litops” oraz Grupa Wokalna ze Szkoły Muzycznej w Górcie Połonce. Gwiazdą wieczoru był zdobywca nagrody publiczności podczas ogólnopolskiego konkursu Debiuty 2015 im. Moniki Brzozy zespół „Good God”, który wykonuje autorskie kompozycje z gatunku „chrześcijańskiego reggae”.

Otwarcia koncertu dokonał proboszcz parafii św. Stanisława BM

i Niepokalanego Serca NMP w Rudzie-Hucie ks. **Aleksander Tabaka**. Wyjątkowa atmosfera Wieczoru Kolęd i Pastorałek, jaką stworzyli wykonawcy, wywołała wśród słuchaczy ogromną ilość pozytywnych emocji i przekształciła koncert we wspólne kolędowanie.

Organizatorem uroczystości byli: Gminny Ośrodek Kultury w Rudzie-Hucie, Urząd Gminy Ruda-Huta oraz Zespół Szkół w Rudzie-Hucie.

Damian Grzywna

Dzień Kobiet KGiGW w Żalinie

8 marca 2018 r. w Domu Kultury w Żalinie Koło Gospodyń i Gospodarzy Wiejskich zorganizowało Dzień Kobiet i Mężczyzn.

Panowie, na czele z sołtysem **Wiesławem Szakułą**, złożyli najserdeczniejsze życzenia wszystkim zebranym kobietom, a w prezencie obdarowali smacznym tortem.

Natomiast panie, mając na uwadze zbliżający się 10 marca Dzień Mężczyzn, w rewanżu, obdarowały mężczyzn praktycznymi i słodkim upominkami.

W uroczystości wzięły udział również członkinie KGW „Ryzkantki” z Rudy.

Iwona Borodej

Finał konkursu historycznego „Bolesław Chrobry - pierwszy król Polski”

25 stycznia 2018 r. w Szkole Podstawowej w Rudzie-Hucie odbył się finał konkursu wiedzy „Bolesław Chrobry – pierwszy król Polski”.

9 uczestników, po trzech z każdej kategorii wiekowej (szkoła podstawowa, gimnazjum i dorośli), wyłonionych w eliminacjach odpowiadało na 4 pytania dotyczące epoki pierwszych Piastów. Sześciu najlepszych zawodników utworzyło dwie drużyny, które rywalizowały w dalszej części konkursu. Na tym etapie, oprócz pytań dotyczących wyprawy Chrobrego na Kijów w 1018 roku, ułożenia autorskiej rymowanki ze słowami: Bolko, Chrobry i legenda, pojawiły się kalambury oraz zadania zręcznościowe – układanie puzzli na czas, przedstawiających Chrobrego i jego wjazd do Kijowa. Konkurs zakończyła gra „czółko”, w której do odgadnięcia w krótkim czasie były takie postaci jak: św. Wojciech, Chrobry, Mieszko I, Dobrawa.

Wygrała drużyna w składzie: **Magdalena Sawicz, Andrzej Niemiec** i **Mateusz Szwalikowski** stosunkiem punktów 24 do 18. Zwycięzcy otrzymali nagrody książkowe i pamiątkowe dyplomy ufundowane przez dyrektora szkoły **Adama Marszałuka**, zaś pozostali uczestnicy oraz publiczność - cukierki.

Nagrodzony został też **Artur Pytel**, autor hasła „Dąb Bolko - odpocznij w cieniu legendy”, promującego obchody 1000-lecia pobytu Bolesława Chrobrego w Hniszowie.

Organizacją tego wydarzenia zajęła się Grupa Aktywnych Patriotów w składzie: **Kinga Bondaruk, Claudia Foryś, Paulina Gałus, Daria Przymirska, Nikolina Skrypczuk, Aleksandra Szybista, Jan Dąbrowski, Michał Giedz, Kacper Hawryluk** i **Mateusz Mazurek**. Opiekunem grupy jest nauczyciel historii **Krzysztof Opas**.

Daria Przymirska

Pomoc dla mieszkańców parafii na Wołyniu

Szkoła Podstawowa w Rudzie-Hucie przyłączyła się do zbiórki artykułów spożywczych, gromnic i różańców, podręczników oraz zabawek na rzecz parafii pw. Przemienienia Pańskiego w Maniewiczach na Wołyniu.

2 lutego 2018 r. przedstawiciele Towarzystwa Rodzin Kresowych z Chełma, którzy prowadzili zbiórkę, zawięzli dary i złożyli na ręce księdza proboszcza **Andrzeja Kawali**. Przekazali również życzenia od dyrekcji, nauczycieli i uczniów Szkoły Podstawowej w Rudzie-Hucie oraz ich rodziców. Ksiądz Andrzej serdecznie podziękował za pamięć o Polakach żyjących na Wołyniu i życzył wszystkim ofiarodawcom wielu łask Bożych w 2018 roku.

Bożena Zielińska

Niecodzienna lekcja przyrody

26 stycznia 2018 r. w Szkole Podstawowej w Rudzie-Hucie odbyło się spotkanie pt. „Myślistwo dawniej i dziś” z Krzysztofem Wojciechowskim, prezesem Koła Łowieckiego Nr 23 „Szarak” w Chełmie, Ryszardem Suszyńskim, kierownikiem Ośrodka Edukacyjno-Muzealnego w Brzeźnie Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych i myśliwym Kacprem Zielińskim.

Uczniowie z klas: 2, 3a, 3b, 6a, 6b oraz 2a, 2b gimnazjum wysłuchali wielu informacji związanych z łowiectwem dawniej i dziś, zwyczajami i językiem łowieckim, np. określenia gwarowe: stawki, badyle, biegi, kwiat, świece itp. Uczniowie poznali historię działalności koła, gatunki zwierzyny łownej, rośliny znajdujące się pod ochroną w naszym regionie. Dowiedzieli się, że łowiectwo to nie tylko pasja, chęć częstego obcowania z naturą, ale to obowiązek, ciężka praca oraz starania wielu ludzi związane m. in. z utrzymaniem równowagi populacji zwierząt, ochroną zwierząt łownych i ich środowisk bytowania, dokarmianiem zwierząt, budowaniem paśników, walką z kłusownic-

twem, pozyskiwaniem i magazynowaniem karmy. Słuchaczom bardzo podobały się sygnały łowieckie np. powitanie, król polowania, koniec polowania. Pożegnano się słowami „Darz Bór”. Tym powitaniem i pożegnaniem myśliwi życzą sobie udanego polowania. Oznacza ono również „niech cię bór obdarza, niech przynosi ci dary”.

Dorota Sawicka

Działania Szkolnego Koła Caritas w Rudzie-Hucie

Działające przy Szkole Podstawowej w Rudzie-Hucie Szkolne Koło Caritas prowadzi liczne akcje charytatywne na rzecz potrzebujących.

W grudniu 2017 r. koło włączyło się w XIII Zbiórkę Żywności Caritas „Tak, pomagam” polegającą na zebraniu przez świętami Bożego Narodzenia żywności z długim terminem przydatności do spożycia oraz łatwych w przechowywaniu, takich jak: mąka, cukier, makaron, ryż, płatki kukurydziane, olej, konserwy, herbata, słodycze, itp. Ponad 45 kg żywności przekazano potrzebującym rodzinom z terenu gminy Ruda-Huta.

13 stycznia 2018 r. przedstawiciele Szkolnego Koła Caritas pojechali do Archidiecezji Lubelskiej na V Galę Wolontariusza, gdzie zostały podsumowane działania szkolnych kół Caritas i rozstrzygnięte dwa konkursy: „Mam tę moc” i „Wolontariusz roku”. W pierwszym koło otrzymało dyplom za udział, w drugim wyróżnienia dla wolontariusza roku otrzymały: **Nikolina Skrypczuk** kl. III b, **Anna Labiszak** kl. II a oraz **Aleksandra Łontkowska** z klasy V. Nagrody wręczył ksiądz dyrektor **Wiesław Kosicki**. Na zakończenie uczestnicy wysłuchali koncertu „Rodzi się Bóg” w wykonaniu **Macieja Miecznikowskiego**.

Agnieszka Lewak

Konkurs plastyczny „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie”

5 stycznia 2018 r. w Szkole Podstawowej w Rudzie-Hucie odbyło się uroczyste wręczenie nagród dla zwycięzców konkursu plastycznego. Tematyką konkursu była przemoc w rodzinie i jej przeciwdziałanie.

W konkursie brali udział uczniowie klas IV - VII. Komisja przy ocenie prac brała pod uwagę ich estetykę, oryginalne ujęcia tematu oraz zgodność pracy z tematem. Nagrodzeni zostali: I miejsce - **Małgorzata Grzeluk** VII b, II miejsce - **Dominika Król** VII a, III miejsce - **Wiktoria Kędzierawska** VII a. Wyróżnienia otrzymali: **Paulina Pietrzak** VII a, **Przemysław Biernacki** IV a, **Dagmara Werema** VII b, **Natalia Mazurek** VII a, **Kornelia Mikulska** VII b.

Konkurs miał na celu: propagowanie życia w rodzinie bez przemocy, ukazywanie negatywnych skutków przemocy w rodzinie, podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie szerszeniu się przemocy domowej, skłanianie uczniów do zachowań asertywnych, rozwijanie wrażliwości na krzywdę członków rodziny, rozwijanie wyobraźni plastycznej oraz poszukiwanie oryginalnych form wyrazu plastycznego. Jego organizatorami była Szkoła Podstawowa w Rudzie-Hucie we współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rudzie-Hucie.

Joanna Prokop

Cyfrowa Wypożyczalnia Publikacji Naukowych Academica w Rudzie-Hucie

W lutym 2018 r. Biblioteka Publiczna Gminy Ruda-Huta przystąpiła do cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej książek i czasopism naukowych Academica, uruchomionej przez Bibliotekę Narodową. Oferta skierowana jest w szczególności do uczniów, studentów, nauczycieli czy pracowników naukowych. Dzięki systemowi Academica mają ułatwioną i bezpłatną możliwość korzystania ze zbiorów, które są unikalne i trudno dostępne.

Academica to największa w Polsce pełnotekstowa baza online polskich publikacji naukowych, książek i czasopism, ze wszystkich dziedzin wiedzy, zawierająca setki tysięcy tekstów, artykułów, monografii, podręczników i skryptów. Udostępniane są tam przede wszystkim: podręczniki akademickie, prace naukowe, wybrane czasopisma naukowe z listy Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego ze wszystkich dziedzin wiedzy.

Twórcy systemu chcą w ten sposób umożliwić szerszy dostęp w szczególności do niskonakładowych książek i czasopism naukowych, jak również do publikacji naukowych niedostępnych w handlu.

Głównym celem systemu Academica jest zastąpienie tradycyjnej formy wypożyczeń międzybibliotecznych wypożyczalnią publikacji w postaci cyfrowej. Wysyłka książek drogą pocztową została zastąpiona dostępem do zbiorów Biblioteki Narodowej za pomocą terminali, zlokalizowanych w bibliotekach w całej Polsce.

Aby skorzystać z systemu Academica należy przyjść do Biblioteki Publicznej Gminy Ruda-Huta. Tutaj, na specjalnie wydzielonym terminalu, po uprzedniej rezerwacji, można korzystać z publikacji, które są tylko w sprzedaży lub w zbiorach niewielu bibliotek w Polsce. Bliższych informacji o systemie oraz pomocy w obsłudze udzielają pracownicy Biblioteki Publicznej Gminy Ruda-Huta.

Wioletta Adwent

Jasełka

Przed świętami Bożego Narodzenia w Szkole Podstawowej w Rudzie-Hucie odbyły się jasełka.

21 grudnia 2017 r. na scenie wystąpili dzieci z klas 0, które wcieliły się w rolę Maryi, Józefa, aniołów, pasterzy i Trzech Królów. Natomiast 22 grudnia 2017 r. uczniowie klasy I i III wystawili jasełka „Broda Heroda czyli jak Bóg zło w dobro przemienił” na podstawie scenariusza Adama Szafranica z wykorzystaniem jego piosenek. W przygotowaniach do uroczystości brali udział rodzice, sprawiając dla swoich dzieci piękne stroje.

Po występach dyrektor Szkoły Podstawowej Adam Marszałuk i wójt Gminy Ruda-Huta Kazimierz Smal złożyli wszystkim świąteczne życzenia.

Agnieszka Walczuk, Małgorzata Rękas, Wiesława Suprun

Tempus paschale - czas paschalny

Wielkanoc w Kościele rozpoczyna się od wieczornej liturgii Wigilii Paschalnej i trwa przez tzw. oktawę do II Niedzieli Zmartwychwstania, czyli niedzieli Bożego Miłosierdzia. Te osiem dni posiada rangę uroczystości i nic w tym czasie nie może jej przysłonić. Po zakończeniu oktawy trwa jednak czas paschalny, który rozciąga się do niedzieli Zesłania Ducha Świętego. Jak przeżywa Kościół ten najważniejszy czas w jego ziemskim pielgrzymowaniu? Co jest istotą Tempus Paschale? W niespełna pół roku po rozpoczęciu swego pontyfikatu św. Jan Paweł II zafascynowany dziełem odkupienia człowieka, tak to wyjaśniał: *Słowo śmierć wymawia się ze ściśniętym gardłem. Chociaż ludzkość w ciągu tylu pokoleń przyzwyczaiła się w jakiś sposób do rzeczywistości śmierci i jej nieuchronności, jednakże jest ona za każdym razem czymś wstrząsającym. Śmierć Chrystusa weszła głęboko w serca jego najbliższych. Milczenie, które po niej nastąpiło, wypełniło wieczór piątkowy i cały następny dzień sobotni. W tym dniu, zgodnie z przepisami żydowskimi, nikt nie udał się na miejsce, gdzie był Jego grób. Trzy niewiasty, o których mówi ewangelia, pamiętały dobrze o ciężkim kamieniu, którym zostało zamknięte wejście do grobu. Ten kamień, o którym myślały i o którym rozmawiały następnego dnia, idąc do grobu, symbolizował także ciężar, jaki przygniatał ich serca. Kamień, który oddzielił Umarłego od żyjących, kamień kresu życia,*

ciężar śmierci. Niewiasty, które wczesnym rankiem po szabacie szły do grobu, nie rozmawiały o śmierci, ale o kamieniu. Kiedy przybyły na miejsce, stwierdziły, że kamień nie zastawia już wejścia do grobu. Został odsunięty. Nie znalazły Jezusa w grobie. < Nie ma Go tu, bo zmartwychwstał, jak powiedział [Mt 28, 6]>. Miały wrócić do miasta i donieść uczniom, że On zmartwychwstał i że zobaczą Go w Galilei. Niewiasty nie były zdolne wypowiedzieć słowa. Wiadomość o śmierci wypowiada się głosem przytłumionym. Słowa o zmartwychwstaniu były dla nich po prostu trudne do uchwycenia. Trudne do powtórzenia- tak bardzo rzeczywistość śmierci wpłynęła na umysł i na serce ludzkie. Od tej nocy, a bardziej jeszcze od tego ranka, który po niej nastąpił, uczniowie nauczyli się wypowiadać słowo zmartwychwstanie. I ono stało się w ich języku słowem najważniejszym, słowem centralnym, słowem podstawowym. Od niego wszystko na nowo bierze początek.

W tych dniach paschalnych uczymy się także i my wypowiadać słowo „zmartwychwstanie”. Nie śmierć, nie rozpacz i beznadzieja, lecz nowe życie, które daje nam Pan. Świętowanie Wielkiejnocy jest odkryciem Chrystusa, który żyje! Niech takie świętowanie zagości w naszej parafii, gminie, Ojczyźnie.

Piotr Hawryluk

ECHA DZIEJÓW

Starania o utworzenie parafii w Rudzie-Hucie

Teren parafii rzymskokatolickiej Ruda-Huta od wieków był terenem zróżnicowanym wyznaniowo z powodu położenia na pograniczu polsko - rusińskim. Dominowało prawosławie¹. W Rudzie, najstarszej z miejscowości, istniała od wieków cerkiew prawosławna pw. Michała Archanioła. Ruda stanowiła centrum wyznaniowe prawosławia i grekokatolicyzmu w tej okolicy.

W sprawozdaniu z lustracji województwa ruskiego 1661 – 1665 występuje zapis dotyczący folwarku Ruda a w nim czytamy: *...Między gumnem² a dworem kościółek albo oratorium³. Nie masz w nim nic ... tylko ołtarz goły, ławki, krzcielnica. U kościoła tego na zawiasach drzwi z wrzeciędzami i skoblami, okna szklone...⁴.*

Do końca XVIII w. w Rudce istniała drewniana cerkiew pw. Św. Trójcy⁵. Posadowiona w miejscu obecnego Ośrodka Kultury. Przy niej musiał istnieć cmentarz grzebalny. Podczas pobierania piasku do budowy, w latach 50-tych XX w., w tej okolicy, natrafiono na ludzkie kości. Na szczątkach tego cmentarza, pogrzebano zapewne poległych w bitwie powstania styczniowego pod Rudką 17 lutego 1863 r.

Właściciel dóbr Ruda, Henryk Michał Kamieński, podkreślił istnienie w Rudzie cerkwi unickiej, zapisał: *...Chciałem zebrać włościan w cerkwi unickiej i tam uroczystie ogłosić ich uwłaszczenie, w miarę sposobu i okoliczności przyjęcia tej nowiny... złożyć przysięgę lub nawet od nich żądać, że ile tylko sił do ostatniej kropli krwi bronić będziemy uwłaszczenia i powstania...⁶.*

Żyjący na tym terenie Żydzi, poza domami modlitw, nie mieli swojej świątyni - synagogi. Najbliższe były w Chełmie i Świerżach.

Po powstaniach listopadowym i styczniowym przybyli na ten teren koloniści niemieccy. Wraz z nimi przybył protestantyzm. Zabiegi kolonistów u ówczesnych władz gubernialnych sprawiły, że w zachodniej części Rudy-Huty przy granicy z Zarudnią pobudowali murowaną świątynię – kirchę. Istniały też dwie w Karolinowie; jedna Wolnego Kościoła Niemieckiego, druga ewangelicko – augsburskiego⁷.

Na początku lat 20-tych XX w., na teren przybyły idee kościoła chrześcijańskie baptystów.

Z kolei w latach 30-tych, Polsko Narodowego Kościoła Katolickiego, zw. narodowym. Jego centrum była Chromówka, następnie Ruda-Huta (kościół przy Zarudni, dawna kircha).

12 kwietnia 2018 r. minie 95. rocznica powołania rzymskokatolickiej parafii w Rudzie-Hucie pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika. Drużynie wezwania Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny.

Rzymskokatolicka parafia Ruda-Huta została utworzona z fragmentów należących do parafii uhruskiej pw. św. Jana Chrzciciela i chełmskiej parafii pw. Rozesłania św. Apostołów. Część północna należała do parafii uhruskiej, diecezji siedleckiej; południowa, to teren parafii chełmskiej, archidiecezji lubelskiej. W odległej przeszłości, XV, XVI w., całość należała do wspomnianej chełmskiej parafii⁸.

Starania mieszkańców Rudy-Huty i okolic o utworzenie tej parafii miały miejsce jeszcze przed I wojną światową. Zabiegom sprzyjał już wtedy tolerancyjny ukaz carski z 1905 r.⁹ Do kościoła łacińskiego przechodzili unicy, starano się przeciągnąć ich do prawosławia. Powiększyli stan wiernych kościoła łacińskiego.

I wojna światowa przerwała starania na długie lata. Wznowione zostały po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 r.

Powodem do starań o utworzenie parafii, były spore odległości od świątyń w Uhrusku i Chełmie, fatalny stan dróg gruntowych, szczegól-

nie po roztopach wiosennych i w okresie słońca jesiennych. Innym motywem, fakt, że Ruda-Huta (wcześniej Majdan Huta) była ludną osadą robotniczą.

Staraniom sprzyjał właściciel miejscowej huty szkła, Żyd – Uszer Moszkowicz Sygał, syn Icka i Cywii. Miał on mawiać, że ... woli, aby hutnicy chodzili do kościoła, niż upijali się w karczmie u Herszka...¹⁰. Jeszcze przed I wojną światową ofiarował ze swego majątku osiem mórg ziemi pod budowę kościoła i na utrzymanie służby kościelnej.

Grupie inicjatywnej przyszedł z pomocą, miejscowy nauczyciel - organizator pierwszej polskiej szkoły i jej kierownik – Franciszek Radzikowski¹¹. W ramach pomocy, prowadził dokumentację i korespondencję dotyczącą organizacji parafii oraz związane z tym zebrania.

Już w pierwszej połowie lipca 1921 r., na placu przy szkole¹² zebrał się mieszkańcy Rudy-Huty, kol. Ruda B, kol. Ruda A cz. 1, Chromówki, Gdoli, Marynina, Zarudni. Zgromadzenie dotyczyło starań o utworzenie parafii. W spotkaniu uczestniczyli też: dziekan chełmski - ks. Wacław Kosior¹³, proboszcz parafii uhruskiej – ks. Piotr Kozakiewicz, proboszcz parafii Świerże – ks. Franciszek Barczak, wójt gminy Świerże – Antoni Derkacz i sekretarz tej gminy.

Zebrań przewodnił Franciszek Radzikowski.

Decyzję o powołaniu parafii w Rudzie-Hucie wydał biskup siedlecki Henryk Przeździecki.

Powołano Komitet Organizacyjny w składzie: prezes – ks. Piotr Kozakiewicz, proboszcz parafii uhruskiej, z – ca prezesa – Piotr Wołoszyn, gospodarz z Zarudni, sekretarz – Jan Czucharski z Chromówki, skarbnik – Józef Lewczuk, członkowie – Jan Grzywna, Michał Kamiński (sołtys z Gdoli, później wójt gminy Świerże), Jan Hejn z Rudy-Huty, Andrzej Baruk, Rękas, Kujawa (brak imion) i inni (brak nazwisk).

Komitet przejął działkę¹⁴ od właściciela huty szkła, ale w okrojonej powierzchni, bo tylko dwie morgi; pokonał trudności z uzyskaniem pozwolenia i planu na budowę.

Projekt na budowę kaplicy drewnianej wykonano w skali 1:100. Plan orientacyjny zatwierdzono tekstem: No 1547 projekt niniejszy Władza Diecezjalna ze swej strony zatwierdza. Siedlce, 19 kwietnia 1923 roku. Podpisał; Wikariusz Generalny bp Sufagan Podlaski ks. Czesław Sokołowski.

U. Sygał przekazując działkę złożył zobowiązanie o treści: *Ja niżej podpisany Uszer Sygał, właściciel majątku Ruda A, położonego w gminie Świerże, powiatu chełmskiego, niniejszym dobrowolnie odstępuję Kawatek Gruntu z tego mego majątku wielkości około morga tj. długości 37 prętów od między Rafalskiego i szerokości 14 prętów i 7 1/2 pręta¹⁵ od drogi do wsi Żalin pod budowę Kaplicy względnie Kościoła Rz. Kat. Jednocześnie oświadczam, że do sporządzenia aktu darowizny onego gruntu przed Rejentem stanę na każde żądanie Komitetu Budowy Kościoła w Rudzie Hucie. Ruda Huta dn. 30 sierpnia 1922r. Wójt gminy Świerże/-/ Derkacz. Z oryginałem zgodne. Wójt Gminy I-/ Derkacz. Pieczęć nieczytelna¹⁶.*

Darczyńca, U. Sygał zmarł w 1929 r. w Rudzie-Hucie. Aktu darowizny za jego życia nie spisano u rejenta. Stąd też w dniu 21 marca 1932 r. parafianie: Józef Lewczuk, Jan Gregorowicz i Jan Grzywna oświadczyli: U. Sygał zobowiązał się dać pod budowę Kościoła parafialnego 1 m (morgę) pola i 150 prętów kwadratowych pod cmentarz jak również 6 mórg pola na utrzymanie księdza proboszcza i służby kościelnej jako przepisane nazwy ustawowej, zobowiązanie napisał na piśmie, dołączone do planów kościoła. Swoją darowiznę potwierdził ustnie wobec księdza dziekana chełmskiego (W. Kosiora – autor) i wobec P. Starosty Chełmskiego (A. Dąbskiego – autor), zobowiązał się stanąć na każde żądanie u rejenta, potwierdzić aktem notarialnym darowiznę. Podpisy w/w. Pieczęć okrągła: w środku krzyż, w otoku napis: Proboszcz Rzymskokatolickiej Parafii w Rudzie Hucie. Podpis I-/ks. Jan Winnicki¹⁷.

¹⁰ Informacje najstarszych mieszkańców z lat 70-tych XX w.

¹¹ Pochodził z Putnowic Dolnych par. Uchanie, pow. Hrubieszów.

¹² Miejsca nie kojarzyć z obecnym, ponieważ szkoła mieściła się w kilku budynkach.

¹³ Ks. Wacław Justyn Kosior (1882 – 1940), proboszcz parafii pw. Rozesłania Świętych Apostołów w Chełmie. Dziekan chełmski w latach 1920-1939, skazany i rozstrzelany przez Niemców w Lublinie.

¹⁴ Działka położona była w kol. Ruda B; taki był wówczas podział administracyjny.

¹⁵ Jednostka długości = 4,5m.

¹⁶ Oryginał w dokumentacji parafii Ruda Huta.

¹⁷ Ibidem.

¹ Sprawozdania książka lubelskiej gubernii 1905r. Lubelski Urząd Gubernialny.

² Tutaj: stodoła.

³ Pomieszczenie do odprawiania wspólnych modłów.

⁴ A. Wawryniuk: *Leksykon miejscowości powiatu chełmskiego*. Chełm 2001, str. 291.

⁵ W. Słobodian: *Cerkwi chołmskiej eparchii*. Wyd. 2005r.

⁶ H.M. Kamieński: *Prawdy żywotne narodu polskiego*.

⁷ K. Wójcik: *Mniejszość niemiecka na Lubelszczyźnie w latach 1915 – 1939*, PWSZ, Chełm 2008.

⁸ A. Wawryniuk: *Leksykon miejscowości powiatu chełmskiego*, Chełm 2001, str. 290.

⁹ Ukaz z dn. 27 kwietnia 1905 r. wydał car Mikołaj II. Unicy mogli przejść do Kościoła łacińskiego.

Mieszkańcy osady i okolicy pospieszyli z pomocą i ofiarami. W ramach ofiar i składek zebrano z górą milion marek.

Za zebrane pieniądze zakupiono w pobliskim Dorohusku drzewiany, uszkodzony podczas wojny kościółek. W zakupie pomocy udzielił ówczesny dziekan chełmski ks. Wacław Kosior. Kościółek rozebrano i furmankami za nieduży grosz, ochotnie, przewieziony do Rudy-Huty¹⁸.

Wspólnymi siłami, z pomocą miejscowych rzemieślników – cieśli, stolarzy i innych, stanęła swoja świątynka Bogu na chwałę, ludziom na pożytek... Świątynię pobudowano na planie krzyża, na osi południe – północ.

Antoni Francki

18 Była to już od 1921r. oficjalna, urzędowa nazwa miejscowości.

Żołnierze polskiego podziemia niepodległościowego

W związku z kolejnymi obchodami święta Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych, których kulminacja corocznie przypada na dzień 1 marca, warto przedstawić sylwetki kilku żołnierzy polskiego podziemia niepodległościowego, którzy swoją walkę prowadzili na terenie obecnej gminy Ruda-Huta. Cechą łączącą przedstawione tu życiorysy jest fakt, że wszyscy zostali zamordowani w katowniach Urzędu Bezpieczeństwa bądź zginęli w starciu z funkcjonariuszami komunistycznego aparatu represji.

Pierwszą z nich jest kpr./ppor. Piotr Jankowski ps. „Jeleń”. Urodził się w 1916 r. w Chromówce a przed II wojną światową, był żołnierzem 7. pułku piechoty Legionów w Chełmie. Podczas okupacji niemieckiej związał się z Organizacją Zbrojną (był dowódcą placówki w Rudzie-Hucie), a następnie utworzył leśny oddział partyzancki podporządkowany początkowo Batalionom Chłopskim a następnie Armii Krajowej. Także po wkroczeniu w lipcu 1944 r. Armii Czerwonej na Lubelszczyznę, w okresie instalacji władzy komunistycznej, „Jeleń” pozostał w podziemiu. Pełnił funkcję dowódcy patrolu żandarmerii AK w II rejonie (ówczesne tereny gmin Świerże i Bukowa) chełmskiego obwodu AK. Został aresztowany w styczniu 1945 roku i przekazany do chełmskiego UB, gdzie został poddany ciężkiemu śledztwu. Pomimo wyroku skazującego go na 10 lat więzienia został zamordowany 17 maja 1945 r. przez Jana Fedorowicza, jednego z funkcjonariuszy PUBP w Chełmie¹. Jego ciało zostało prawdopodobnie zakopane na terenie urzędu i po dziś dzień nie udało się go odnaleźć.

Kolejną postacią jest kolega „Jelenia” z konspiracji, a mianowicie ppor. Zygmunt Urbański ps. „Iskra”. Urodził się w Rudzie w 1914 r., a w okresie II Rzeczypospolitej był żołnierzem 43. pułku strzelców Legionu Bajorczyków w Dubnie na Wołyniu. Po zakończeniu wojny obronnej 1939 r. powrócił na teren Ziemi Chełmskiej i mieszkał w Siedliszcu nad Bugiem, w powiecie włodawskim, czyli w rodzinnej miejscowości swojej żony, Agnieszki z domu Wilkos. Wkrótce związał się, podobnie jak „Jeleń” z OZ, a następnie po rozbiu organizacji przez Gestapo znalazł się w szeregach AK, w której pełnił funkcję zastępcy komendanta II rejonu chełmskiego obwodu AK. W związku z tym często przebywał na kwaterach konspiracyjnych w Rudzie-Hucie, Gdoli, Chromówce czy Zarudni. Po lipcu 1944 r. pozostał w podziemiu i od grudnia był dowódcą bojówki rejonowej, przekształconej potem w oddział lotny, którego liczebność wiosną 1945 r. wahała się od 30 do 50 żołnierzy. Właśnie wiosną 1945 r. oddział „Iskry” rozbroił posterunek Milicji Obywatelskiej w Woli Uhruskiej, gdzie uwolnił z aresztu więźnia oraz zdobył broń i spalił dokumenty. Zwalczano też pospolity bandytyzm stanowiący istną plagę po zakończeniu II wojny światowej oraz likwidowano osoby posądzane o współpracę z bezpieczeństwem. Zygmunt Urbański zginął na odpuście w Uhrusku w dniu 22 lipca 1945 r. w starciu z funkcjonariuszami włodawskiego UB, kiedy to stanął w obronie pojmanego żołnierza miejscowej konspiracji. Podczas wymiany ognia obydwa funkcjonariusze UB również ponieśli śmierć. Następnie „Iskrę” przewieziono do Rudy-Huty, gdzie został pochowany na miejscowym cmentarzu rzymsko-katolickim. Uroczystościom pogrzebowym przewodził ówczesny proboszcz parafii ks. Stanisław Grzegorzcyk².

Następnym bohaterem jest Remigiusz Laskowski ps. „Cezary”, który urodził w 1923 r. w Rudzie-Hucie. Podczas okupacji niemieckiej kwaterował w Zarudni i związał się, podobnie jak wyżej wymienieni konspiratorzy, z OZ. Dużą wagę przykładał do pracy samokształceniowej, stąd liczne wizyty w Poczekałce u Zbigniewa Waldowskiego ps. „Las” i wypożyczanie książek z domowej biblioteki jego rodziców³.

1 D. Panasiuk, *Działalność niepodległościowa Piotra Jankowskiego ps. „Orzeł”, „Feluś”, „Jeleń”, „Rocznik Chełmski”*, t. 18, 2014, s. 113-126.

2 Idem, *Praca niepodległościowa i tragiczna śmierć Zygmunta Urbańskiego ps. „Iskra”, „Rocznik Chełmski”*, t. 21, 2017, s. 93-117.

3 Z. Waldowski „Las”, *Dzienniki z lat wojny i okupacji 1939 – 1945*, t. 1, Chełm 2015, s. 287, 350, 383 i 388.

Po rozbiu OZ przez Niemców, podobnie jak „Iskra”, przeszedł do AK. Po lipcu 1944 r. „Cezary” pozostał w konspiracji i był członkiem siatki terenowej (placówki w Rudzie-Hucie) rejonu II chełmskiego obwodu Armii Krajowej, a potem Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość. Zginął w dniu 6 lipca 1946 r. z rąk UB, lecz szczegółom sprawy towarzyszą pewne nieścisłości. Wiadomo, że Remigiusz Laskowski został zastrzelony przez funkcjonariuszy chełmskiego UB podczas próby ucieczki, a do zajścia doszło przy drodze Chełm – Ruda (obecna ul. Chełmska w Rudzie-Hucie). Wraz z Henrykiem Gołębiowskim ps. „Tarzan”, który dawniej był partyzantem w oddziale „Iskry”, jechali furmanką do młyna znajdującego się niegdyś w Rudzie. W pewnym momencie Remigiusz Laskowski widząc nadjeżdżający od strony Chełma samochód Urzędu Bezpieczeństwa nagle zeskoczył z furmanki i zaczął uciekać. Wówczas funkcjonariusze UB oddali strzały i ranili go śmiertelnie. Protokoły z zeznań Henryka Gołębiowskiego, czyli bezpośredniego uczestnika tego zdarzenia nie zawierają niestety informacji czy „Cezary” miał przy sobie broń i czy się ostrzeliwał⁴. Oczywiście jako żołnierz podziemia prawdopodobnie ją posiadał, tym bardziej jeśli uważał, że może być poszukiwany przez aparat bezpieczeństwa. Ciekawą relację zachował w pamięci Henryk Padrak (na przełomie 1944 i 1945 roku łącznik pomiędzy „Jeleniem” i „Iskrą”), a przekazał mu ją w 1989 r. sam „Tarzan”. Brzmi ona następująco: *Powiedział mi on, że gdy ubowcy śmiertelnie ranili Remka wrzucili go na dechy ciężarówki. Ponieważ jego zakrwawiona głowa tłuła na wyboistej drodze z Rudy do Chełma o te dechy, Gołębiowski podłożył mu swoją czapkę. Ubek zdzielił go kolbą, a czapkę wykopał spod głowy konającego człowieka*⁵. Nieco inne okoliczności przytoczyła mieszkająca w okolicy wydarzeń Jadwiga Muła. Nie była bezpośrednim świadkiem zdarzenia, lecz знаła je z opowieści innych. Zapamiętała to w następujący sposób: *Remek Laskowski rzucił granat jadąc do młyna, granat padł na samochód UB. Laskowski umarł*⁶. Poza tymi rozbieżnościami wszystko wskazuje jednak, że całe zdarzenie miało charakter przypadkowy. Funkcjonariusze chełmskiego UB nie przyjechali w te okolice celowo by aresztować Laskowskiego, lecz przemierzali tę drogę prawdopodobnie w zupełnie innej sprawie. Z protokołu przesłuchania wspomnianego „Tarzana”, które miało miejsce w PUBP w Chełmie kilka godzin po całej tragedii wynika, że funkcjonariusze UB nie wiedzieli kim był zastrzelony przez nich człowiek ani nie znali jego tożsamości⁷. Remigiusz Laskowski został następnie pochowany na cmentarzu rzymsko-katolickim w Rudzie-Hucie.

W niniejszym artykule przedstawiono tylko wybrane życiorysy żołnierzy polskiego podziemia niepodległościowego, którzy po lipcu 1944 r. pozostali wierni przysiędze i dalej walczyli w konspiracji o wolną Polskę. Historie innych – a kilka grobów takich żołnierzy znajduje się na cmentarzu w Rudzie-Hucie – wciąż czekają na wydobywanie z celi zapomnienia.

Dominik Panasiuk

4 Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Lublinie [dalej: AIPN Lu], sygn. 07/40, Akta operacyjne Aleksandra Mamczarza i Henryka Gołębiowskiego, Protokół przesłuchania Henryka Gołębiowskiego, Chełm, 6 VII 1946, k. 15; AIPN Lu, sygn. 81/1842, Akta Henryka Gołębiowskiego, Protokół przesłuchania Henryka Gołębiowskiego, Lublin, 19 XI 1951, k. 11; Notatka z rozmowy z Marianem Mikulskim, Ruda-Huta, 18 III 2017, w zbiorach autora. Zob. też: J. Masłowski, *Mieszkańcy Ziemi Chełmskiej polegli i pomordowani z rąk komunistów*, <http://www.jerzymaslawski.pl/blog/zbrodnie-komunistyczne/mieszkanicy-ziemi-chełmskiej-polegli-i-pomordowani-z-rak-komunistow>, [dostęp 1 III 2017].

5 Henryk Padrak, „Moje relacje z Żołnierzem Wyklętym Remigiuszem Laskowskim”, 15 XII 2015, w zbiorach autora.

6 Relacja Jadwigi Muły, Zarudnia, 9 VI 2012, w zbiorach autora.

7 AIPN Lu, sygn. 07/40, Protokół przesłuchania Henryka Gołębiowskiego, Chełm, 6 VII 1946, k. 15.

Patriotyczny apel i bieg „Tropem Wilczym”

1 marca 2018 r., w Narodowym Dniu Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”, odbył się w Szkole Podstawowej w Rudzie-Hucie apel patriotyczny zorganizowany przez działającą w szkole Grupę Aktywnych Patriotów.

Młodzież samodzielnie przygotowała informacje i prezentacje poświęcone upamiętnieniu żołnierzy antykomunistycznego i niepodległościowego podziemia. Po apelu 50 uczniów wzięło udział w IV biegu „Tropem Wilczym”, który corocznie organizuje Klub Turystyki Rowerowej PTTK Ruda Team. Tym razem, ze względu na niską temperaturę, odbył się marsz na dystansie 1963 metrów, a następnie ognisko integracyjne.

Krzysztof Opas

Rajd pieszy w 155. rocznicę wybuchu Powstania Styczniowego

22 stycznia 2018 r. w 155. rocznicę wybuchu powstania styczniowego z inicjatywy dyrektora Szkoły Podstawowej w Rudzie-Hucie zorganizowano rajdy piesze do pomników pamięci. Miejscami uświęconymi krwią polskich powstańców na terenie gminy Ruda-Huta są: Żalin, Rudka i Iłowa.

W realizację zaangażowała się Grupa Rowerowa Ruda Team. 22 uczniów szkoły wraz z opiekunami wyruszyło na pieszą wędrówkę po gminie Ruda-Huta, aby dotrzeć do pomników poświęconym bitwom powstańczym. Każda z grup przebyła odcinek ponad 10 kilometrów, by następnie w sposób godny uczcić pamięć bohaterów poprzez zapalenie zniczy w Żalinie i Rudce. Następnie dwie grupy przejechały autobusem szkolnym do Iłowy, by wspólnie oddać hołd uczestnikom walk.

Krzysztof Opas

Turniej Tenisa Stołowego

11 lutego 2018 r. odbył się XX Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Wójta Gminy Ruda-Huta. Rozgrywki zostały przeprowadzone w trzech kategoriach wiekowych: 10–15 lat, 16–20 lat i powyżej 20 lat.

Laureaci: kategoria wiekowa 10-15 lat: I miejsce Puchar Wójta Gminy Ruda-Huta - **Jakub Iwaniszczuk**, II miejsce - **Michał Czwaliński**,

III miejsce - **Karol Sobczuk**. Kategoria wiekowa 16-20 lat: I miejsce Puchar Wójta Gminy Ruda-Huta - **Arkadiusz Walczuk**, II miejsce - **Gracjan Suchocki**, III miejsce - **Paweł Misiec**. Kategoria wiekowa powyżej 20 lat: I miejsce Puchar Wójta Gminy Ruda-Huta - **Marcin Walczuk**, II miejsce - **Alan Chmiel**, III miejsce - **Wojciech Chmiel**. Skład sędziowski: **Małgorzata Suchań**, **Roman Czwaliński**, **Norbert Zabroń**, **Marcin Walczuk**.

Iwona Matejuk

Wydawca: Biblioteka Publiczna Gminy Ruda-Huta, ul. Niepodległości 36, 22-110 Ruda-Huta, e-mail: biblioteka@ruda-huta.pl, www.biblioteka.ruda-huta.pl; **Grupa redakcyjna:** Anna Bartoszevska, Iwona Borodej, Barbara Gałus, Barbara Humeniuk, Marta Kordas, Paweł Maśluch, Andrzej Niemiec, Jarosław Walczuk;

Korekta: Maria Wróblewska, Andrzej Niemiec, Paweł Maśluch; **Skład:** Marta Kordas; **Druk:** „A3 Drukarnia” Przemysław Litwiniuk, ul. Krzywa 42, 22-100 Chełm.